

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ СТРОКОВОЇ СЛУЖБИ, ЯКІ ХВОРІ НА ІНФЕКЦІЙНІ ТА ПАРАЗИТАРНІ ХВОРОБИ, В МЕДИЧНИХ ПУНКТАХ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Гук А.В., Устінова Л.А., Хижняк М.І., Грушкевич В.В.

Українська військово-медична академія

Резюме. У статті вивчені особливості надання медичної допомоги військовослужбовцям строкової служби, які хворі на інфекційні та паразитарні хвороби, в медичних пунктах військових частин Збройних Сил України. Встановлені особливості структури звернень військовослужбовців строкової служби, які хворі на інфекційні та паразитарні хвороби, за медичною допомогою у медичний пункт військової частини ЗС України в 2005-2009 рр., динаміки окремих показників роботи медичного пункту: середня кількість відвідувань медичного пункту, середня кількість зайняття ліжок зменшилася, середня кількість днів зайняття ліжок, обертання ліжка. Визначені пріоритетні напрямки подальшого дослідження для удосконалення сучасної системи організації надання першої лікарської допомоги військовослужбовцям строкової служби, які хворі на інфекційні та паразитарні хвороби медичними службами військових.

Ключові слова: медичний пункт військових частин, військовослужбовці строкової служби, які хворі на інфекційні та паразитарні хвороби, структура захворюваності, госпіталізації, працевтрат, звільнень, структура звернень військовослужбовців.

Вступ. Високий рівень якості медичної допомоги інфекційним хворим в медичних пунктах військових частин ЗС України забезпечує ефективне використання ресурсів медичної служби та впливає на ефективність її роботи [1-4].

На сьогодні, як відзначають дослідники, традиційними вимірами медичної допомоги інфекційним хворим в медичних пунктах військових частин ЗС України та показниками її якості є частота госпіталізації, терміни лікування, частота звертань до лікарів і т.ін. [5-8].

Система забезпечення якості та ефективності медичної допомоги інфекційним хворим в медичних пунктах військових частин ЗС України складається з двох основних елементів: заходів з контролю стану якості та ефективності медичної допомоги в медичному пункті військової частини, та заходів, спрямованих на поліпшення якості та ефективності медичної допомоги інфекційним хворим в медичних пунктах військових частин ЗС України.. Необхідною умовою аналізу другої складової системи медичного забезпечення є розробка сучасної системи організації надання першої лікарської допомоги інфекційним хворим в медичних пунктах військових частин ЗС України, що дозволяє виявити недоліки та забезпечити надання ефективної медичної допомоги у цих закладах [5-8].

Враховуючи вказане є актуальним вивчення особливості надання медичної допомоги інфекційним хворим в медичних пунктах військових частин ЗС України для визначення її ефективності та наукового обґрунтування і

впровадження сучасної системи організації надання першої медичної допомоги інфекційним хворим в медичних пунктах військових частин ЗС України.

Матеріали та методи дослідження. Об'єктом дослідження були особливості роботи медичного пункту військових частин та його лазарету за даними звертань військовослужбовців Збройних Сил України. Предмет дослідження – звітна документація (ф. 2 мед.) за 2005-2009 рр. Вивчення особливості роботи медичного пункту військових частин та його лазарету за даними звертань військовослужбовців Збройних Сил України проводилося з використанням статистичного методу дослідження.

Результати дослідження та їх обговорення. За результатами досліджень нами встановлено, що питома вага військовослужбовців строкової служби, які зверталися за першою медичною допомогою в медичні пункти військових частин протягом 2005-2009 рр. із захворюванням на інфекційні та паразитарні хвороби становила 4,6 на 100 військовослужбовців, і були направлені на лікування до лазарету – 6,5 на 100 військовослужбовців, втратили працездатність – 7,82%, звільнилися 12,3% (табл. 1).

Загалом, мало місце тенденція до зростання частки інфекційних та паразитарних хвороб в структурі захворюваності, госпіталізації, працевтрат, звільнень, смертності військовослужбовців строкової служби ЗС України при лікуванні в лазареті медичного пункту військових частин в 2005-2009 рр. Так, частка інфекційних та паразитарних хвороб в структурі захворюваності зростала від 4,4% в 2005 р. до 5,5% в 2009 р., госпіталізації – від 6,2% до 7,4%, працевтрат – від 8,1% до 8,6%, звільнень – від 10,3% до 14,4% відповідно. Протягом 2005-2009 рр. були випадки смерті внаслідок інфекційних та паразитарних хвороб, а саме в 2006 р. в структурі смертності частка інфекційних та паразитарних хвороб становила 10,0%, в 2008 р. – 16,7%.

Для розробки та впровадження адекватних науково - обґрунтованих заходів надання першої лікарської допомоги інфекційним хворим в медичних пунктах військових частин ЗС України нами проведено поглиблений епідеміологічний аналіз структури захворюваності, госпіталізації та працевтрат, звільнень та смертності внаслідок інфекційних та паразитарних хвороб (хвороб I класу) військовослужбовців ЗС України при їх лікуванні в лазареті медичного пункту військових частин в 2005-2009 рр.

За результатами епідеміологічного аналізу захворюваності та госпіталізації внаслідок інфекційних та паразитарних хвороб військовослужбовців строкової служби при звертанні за медичною допомогою в лазарет медичного пункту військових частин в 2005-2009 рр, нами встановлено, що перші п'ять місць в структурі захворюваності та госпіталізації внаслідок хвороб I класу займали паразитарні хвороби, кір, гострі кишкові інфекції, геморагічні вірусні гарячки та інфекційні хвороби, що передаються переважно статевим шляхом (табл. 2, 3).

Перших два місця займали в структурі захворюваності та госпіталізації внаслідок хвороб I класу займали паразитарні хвороби та кір відповідно. Так, питома вага захворюваності на паразитарні хвороби була найбільшою і

коливалися від 46.00% в 2006 р. до 56.79% в 2007 р. та від 33.09% в 2009 р. до 54.76% в 2007 р. відповідно. Середній багаторічний показник за 2005-2009 рр. становив 51,77% та 46,17% відповідно. Частка захворюваності та госпіталізації внаслідок кору коливалася від 11,65% в 2007 р. до 26,75% в 2008 р. та від 8.67% в 2007 р. до 33.09% в 2009 р., середній багаторічний показник становив 21,90% та 25,17% відповідно (табл. 2, 3).

Третє та четверте місце в структурі захворюваності та госпіталізації внаслідок хвороб I класу займали на кишкові інфекційні хвороби та геморагічні вірусні гарячки. Частка захворюваності на кишкові інфекційні хвороби зростала в 2005-2009 рр. від 8,96% в 2005 р. до 17,55% в 2009 р. та від 7,00% в 2006 р. до 26,55% в 2009 р., середній багаторічний показник становив 10,44% та 12,22% відповідно. Питома вага захворюваності та госпіталізації внаслідок геморагічної вірусної гарячки військовослужбовців строкової служби в структурі захворюваності та госпіталізації внаслідок інфекційних та паразитарних хвороб протягом 2005-2009 рр. коливалася від 3,82% в 2009 р. до 18,89% в 2007 р. та від 1,82% в 2009 р. до 17,94% в 2007 р., середні багаторічні показники становили 8,13% та 7,72% відповідно (табл. 2, 3).

П'яте місце в структурі захворюваності та госпіталізації внаслідок хвороб I класу в 2005-2009 рр. займали інфекційні хвороби, що передаються переважно статевим шляхом. Частка захворюваності та госпіталізації внаслідок інфекційних хвороб, що передаються переважно статевим шляхом зменшувалася в 2005-2009 рр. від 5,94% в 2005 р. до 4,63% в 2008 р. та від 6,09% в 2005 р. до 1,82% в 2009 р., середній багаторічний показник становив 3,56% та 3,57% відповідно.

За результатами епідеміологічного аналізу працевтрат внаслідок інфекційних та паразитарних хвороб військовослужбовців строкової служби при звертанні за медичною допомогою в медичний пункт військових частин в 2005-2009 рр, нами встановлено, що перші п'ять місць в структурі працевтрат внаслідок хвороб I класу займали паразитарні хвороби, кір, туберкульоз, гострі кишкові інфекції та геморагічні вірусні гарячки (табл. 4).

Перших два місця займали в структурі працевтрат внаслідок хвороб I класу займали паразитарні хвороби та кір відповідно. Так, питома вага працевтрат внаслідок паразитарних хвороб була найбільшою і зменшувалася від 40,00% в 2005 р. до 27,28% в 2009 р. Середній багаторічний показник за 2005-2009 рр. становив 35,01%. Частка працевтрат внаслідок кору зростала від 12,99% в 2005 р. до 27,26% в 2009 р., середній багаторічний показник становив 19,38% відповідно (табл. 4).

Третє та четверте місце в структурі працевтрат внаслідок хвороб I класу займали туберкульоз та кишкові інфекційні хвороби. Питома вага працевтрат внаслідок туберкульозу військовослужбовців строкової служби в структурі працевтрат внаслідок інфекційних та паразитарних хвороб протягом 2005-2009 рр. зростала від 15.72% в 2005 р. до 16.37% в 2009 р., середні багаторічні показники становив 15,69%. Частка працевтрат внаслідок кишкових

інфекційних хвороб зростала в 2005-2009 рр. від 9.63% в 2005 р. до 18.18% в 2009 р., середній багаторічний показник становив 10,72%.

П'яте місце в структурі працевтрат внаслідок хвороб I класу в 2005-2009 рр. займали геморагічної вірусної гарячки. Питома вага працевтрат внаслідок геморагічної вірусної гарячки військовослужбовців строкової служби в структурі працевтрат внаслідок інфекційних та паразитарних хвороб протягом 2005-2009 рр. коливалася від 3.64% в 2009 р. до 15.56% в 2007 р., середній багаторічний показник становив 7,40% відповідно (табл. 4).

За результатами епідеміологічного аналізу звільнень внаслідок інфекційних та паразитарних хвороб військовослужбовців строкової служби при звертанні за медичною допомогою в медичний пункт військових частин в 2005-2009 рр, нами встановлено, що перші п'ять місць в структурі звільнень внаслідок хвороб I класу займали вірусний гепатит, туберкульоз, менінгококова інфекція, паразитарні хвороби, інфекційні хвороби, що передаються переважно статевим шляхом (табл. 5).

Перших два місця займали в структурі звільнень внаслідок хвороб I класу займали вірусний гепатит та туберкульоз відповідно. Так, питома вага звільнень внаслідок вірусних гепатитів була найбільшою і коливалися від 31,70% в 2009 р. до 94,74% в 2008 р. Середній багаторічний показник за 2005-2009 рр. становив 54,18%. Частка звільнень внаслідок захворювань на туберкульоз зростала від 39,13% в 2005 р. до 47,11% в 2009 р., середній багаторічний показник становив 35,93%.

Третє та четверте місце в структурі звільнень внаслідок хвороб I класу займали менінгококова інфекція та паразитарні хвороби. Частка звільнень внаслідок захворювань на менінгококову інфекцію зростала в 2005-2009 рр. від 2,27% в 2005 р. до 8,91% в 2009 р., середній багаторічний показник становив 4,58%. Питома вага звільнень внаслідок захворювань на паразитарні хвороби військовослужбовців строкової служби в структурі звільнень внаслідок інфекційних та паразитарних хвороб в 2006 р. становила 6,00%, в 2009 р. – 12,28% відповідно (табл. 5).

П'яте місце в структурі звільнень внаслідок хвороб I класу в 2005-2009 рр. займали інфекційні хвороби, що передаються переважно статевим шляхом. Питома вага звільнень військовослужбовців строкової служби внаслідок інфекційних хвороб, що передаються переважно статевим шляхом в структурі звільнень внаслідок інфекційних та паразитарних хвороб протягом 2005-2009 рр. в 2005 р. становила 2,27%, в 2006 р. – 4,00% (табл. 5).

Смертність військовослужбовців строкової служби внаслідок хвороб I класу військовослужбовців ЗС України при звертанні за медичною допомогою в медичний пункт військових частин в 2005-2009 рр. була в 2008 р. внаслідок захворюваності на менінгококову інфекцію.

Таблиця 1.

Характеристика інфекційних та паразитарних хвороб в структурі захворюваності, госпіталізації, працевтрат, звільнень, смертності військовослужбовців строкової служби ЗС України при лікуванні в лазареті медичного пункту військових частин в 2005-2009 рр., %

Роки	Всього	Захворюваність		Госпіталізація		Працевтрати		Звільняємість		Смертність	
		абс. ч.	%	абс. ч.	%	абс. ч.	%	абс. ч.	%	абс. ч.	%
2005	29879	1315	4,4	1852	6,2	2420	8,1	3078	10,3	–	–
2006	29143	1457	5,0	2215	7,6	2827	9,7	2710	9,3	2988	10,0
2007	32987	1484	4,5	2012	6,1	2045	6,2	3002	9,1	–	–
2008	41073	1561	3,8	2095	5,1	2670	6,5	7557	18,4	6859	16,7
2009	29331	1613	5,5	2170	7,4	2522	8,6	4224	14,4	–	–
Всього	162336	7430	4,6	10345	6,5	12484	7,82	20571	12,3	–	–

Таблиця 2

Структура захворюваності хворобами I класу військовослужбовців строкової служби ЗС України при лікуванні в лазареті медичного пункту військових частин в 2005-2009 рр. (%)

Нозологічні форми	Роки					
	2005	2006	2007	2008	2009	Середня
Кишкові інфекційні хвороби	8.96	9.00	8.45	8.26	17.55	10,44
Туберкульоз	3.27	3.00	0.00	0.00	0.00	1,25
Дифтерія	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0,00
Менінгококова інфекція	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0,00
Інфекційні хвороби, що передаються переважно статевим шляхом	5.94	3.00	4.22	4.63	0.00	3,56
Геморагічні вірусні гарячки	5.94	12.00	18.89	0.00	3.82	8,13
Кір	21.18	24.00	11.65	26.75	25.90	21,90
Вірусний гепатит	3.27	3.00	0.00	4.63	3.82	2,94
ВІЛ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0,00
Паразитарні хвороби	51.44	46.00	56.79	55.73	48.91	51,77
Всього	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100,00

Таблиця 3

Структура госпіталізації хворобами I класу військовослужбовців строкової служби ЗС України при лікуванні в лазареті медичного пункту військових частин в 2005-2009 рр. (%)

Нозологічні форми	Роки					
	2005	2006	2007	2008	2009	Середня
Кишкові інфекційні хвороби	8.36	7.00	8.67	10.52	26.55	12,22
Туберкульоз	2.27	2.00	3.32	0.00	1.82	1,88
Дифтерія	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0,00
Менінгококова інфекція	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0,00
Інфекційні хвороби, що передаються переважно статевим шляхом	6.09	4.00	3.32	2.63	1.82	3,57
Геморагічні вірусні гарячки	4.84	14.00	17.94	0.00	1.82	7,72
Кір	25.54	27.00	8.67	31.57	33.09	25,17
Вірусний гепатит	4.54	4.00	3.32	2.63	1.82	3,26
ВІЛ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0,00
Паразитарні хвороби	48.35	42.00	54.76	52.64	33.09	46,17
Всього	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100,00

Таблиця 4

Структура працевтрат хворобами I класу військовослужбовців строкової служби ЗС України при лікуванні в лазареті медичного пункту військових частин в 2005-2009 рр. (%)

Нозологічні форми	Солдати					
	2005	2006	2007	2008	2009	Середня
Кишкові інфекційні хвороби	9.63	9.00	8.89	7.89	18.18	10,72
Туберкульоз	15.72	15.00	15.56	15.79	16.37	15,69
Дифтерія	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0,00
Менінгококова інфекція	0.00	0.00	2.22	0.00	0.00	0,44
Інфекційні хвороби, що передаються статевим шляхом	7.23	4.00	4.45	3.26	1.82	4,15
Геморагічні вірусні гарячки	4.80	13.00	15.56	0.00	3.64	7,40
Кір	12.99	21.00	11.11	24.52	27.26	19,38
Вірусний гепатит	9.63	9.00	4.45	7.52	5.46	7,21
ВІЛ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0,00
Паразитарні хвороби	40.00	29.00	37.76	41.02	27.28	35,01
Всього	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100,00

Таблиця 5

Структура звільнень хворобами I класу військовослужбовців строкової служби ЗС України при лікуванні в лазареті медичного пункту військових частин в 2005-2009 рр. (%)

Нозологічні форми	Солдати					
	2005	2006	2007	2008	2009	Середня
Кишкові інфекційні хвороби	0.00	2.00	0.00	0.00	0.00	0,40
Туберкульоз	39.13	34.00	59.42	0.00	47.11	35,93
Дифтерія	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0,00
Менінгококова інфекція	2.27	2.00	4.45	5.26	8.91	4,58
Інфекційні хвороби, що передаються статевим шляхом	2.27	4.00	0.00	0.00	0.00	1,25
Геморагічні вірусні гарячки	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0,00
Кір	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0,00
Вірусний гепатит	56.33	52.00	36.13	94.74	31.70	54,18
ВІЛ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0,00
Паразитарні хвороби	0.00	6.00	0.00	0.00	12.28	3,66
Всього	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100,00

Висновки:

1. Встановлено, що в 2005-2009 р. мало місце тенденція до зростання частки інфекційних та паразитарних хвороб в структурі захворюваності, госпіталізації, працевтрат, звільнень, смертності військовослужбовців строкової служби ЗС України при лікуванні в лазареті медичного пункту військових частин в 2005-2009 рр.

2. Виявлено, що частка інфекційних та паразитарних хвороб в структурі захворюваності зростала від 4,4% в 2005 р. до 5,5% в 2009 р., госпіталізації – від 6,2% до 7,4%, працевтрат – від 8,1% до 8,6%, звільнень – від 10,3% до 14,4% відповідно.

3. Виявлено, що в 2005-2009 рр. серед військовослужбовців мали місце випадки смерті внаслідок інфекційних та паразитарних хвороб при зверненні за медичною допомогою в медичний пункт військових частин, а саме в 2006 р. в структурі смертності частка інфекційних та паразитарних хвороб становила 10,0%, в 2008 р. – 16,7%.

4. Виявлено, що в структурі захворюваності та госпіталізації військовослужбовців строкової служби внаслідок інфекційних та паразитарних хвороб при звертанні за медичною допомогою в медичний пункт військових частин в 2005-2009 рр. перші п'ять місць займали паразитарні хвороби, кір, гострі кишкові інфекції, геморагічні вірусні гарячки та інфекційні хвороби, що передаються переважно статевим шляхом

5. Встановлено, що в структурі працевтрат військовослужбовців строкової служби внаслідок інфекційних та паразитарних хвороб при звертанні за медичною допомогою в медичний пункт військових частин в 2005-2009 рр. перші п'ять місць займали паразитарні хвороби, кір, туберкульоз, гострі кишкові інфекції, геморагічні вірусні гарячки.

6. Виявлено що в структурі звільнень військовослужбовців строкової служби внаслідок інфекційних та паразитарних хвороб при звертанні за медичною допомогою в медичний пункт військових частин в 2005-2009 рр. перші п'ять місць займали вірусний гепатит, туберкульоз, менінгококова інфекція, паразитарні хвороби, інфекційні хвороби, що передаються переважно статевим шляхом.

7. Смертність військовослужбовців строкової служби внаслідок хвороб I класу військовослужбовців ЗС України при звертанні за медичною допомогою в медичний пункт військових частин в 2005-2009 рр. була в 2008 р. внаслідок захворюваності на менінгококову інфекцію.

8. Виявлені особливості надання медичної допомоги інфекційним хворим в медичних пунктах військових частин ЗС України свідчать, що існуюча система медичної допомоги інфекційним хворим в медичних пунктах військових частин військ не відповідає сучасним умовам застосування ЗС України і не забезпечує підтримання необхідного рівня боєздатності та функціональної надійності особового складу військ в мирний та воєнний час.

ОСОБЕННОСТИ ОКАЗАНИЯ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ ВОЕННОСЛУЖАЩИМ СРОЧНОЙ СЛУЖБЫ, КОТОРЫЕ ЗАБОЛЕЛИ НА ИНФЕКЦИОННЫЕ И ПАЗИТАРНЫЕ БОЛЕЗНИ, В МЕДИЦИНСКИХ ПУНКТАХ ВОИНСКИХ ЧАСТЕЙ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ УКРАИНЫ

Гук А.В., Устинова Л.А., Хижняк Н.И., Грушкевич В.В.

Резюме. *В статье изучены особенности оказания медицинской помощи военнослужащим срочной службы, которые заболели на инфекционные и паразитарные болезни, в медицинском пункте воинских частей Вооруженных Сил Украины. Установленные особенности структуры обращений военнослужащих срочной службы, которые заболели на инфекционные и паразитарные болезни, за медпомощью в медицинский пункт военной части Вооруженных Сил Украины в 2005-2009 гг., динамики отдельных показателей работы медицинского пункта. Определены приоритетные направления дальнейшего исследования для усовершенствования современной системы организации предоставления первой медицинской помощи военнослужащим срочной службы, которые заболели на инфекционные и паразитарные болезни медицинскими службами войск.*

Ключевые слова: *медицинский пункт военных частей, военнослужащие срочной службы, которые заболели на инфекционные и паразитарные болезни, структура заболеваемости, госпитализации, трудопотеря, увольнений, структура обращений военнослужащих.*

FEATURES OF PROVIDING MEDICAL ASSISTANCE TO MILITARY PERSONNEL WHO ARE SICK OF CONSCRIPTION ON INFECTIOUS DISEASE AND PARASITIC, IN MEDICAL POINTS MILITARY UNITS OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE

A.Guk, L.Ustinova, N.Hugniyk, V.Grushkevuch

Summary. *This article examined the peculiarities of providing medical assistance to military personnel who are sick of conscription on infectious disease and parasitic, in medical points military units of the armed forces of Ukraine. Installed features of structure of military conscription, who are sick of the infectious parasitic diseases, and medical care in military medical point of armed forces of Ukraine in 2005-2009, the dynamics of individual indicators of health points: the average number of medical visits, average number of seizure of beds has decreased, the average number of days of beds, rotating bed.*

Identified priority directions of further research to improve the current system of providing first aid medical personnel, who are sick of conscription on infectious disease and parasitic military medical services.

Keywords: *medical, military units, military conscription, which is sick on infectious disease and parasitic disease, hospitalization, structure, pracevtrat, layoffs, the structure of military personnel.*